

One who traps the *Cheelohzoin*

הצד חלזון –

OVERVIEW

The ר' יהודה and ת"ק in which there is a dispute between the ר' regarding one who trapped a חלזון and squeezed (והפוצעו) it (to obtain its dye) whether he is חייב once for צידה only (ת"ק), or twice (ר"י) for צידה and דישא. The ר' יוחנן (פציעה) which took place by נטילת נשמה (which took place by נטילת נשמה) asked why he is not חייב for נטילת נשמה, and רבא says that he is a מתעסק אצל נטילת נשמה. Our תוספות discusses the need for the ברייתא to mention צידה at all.

Tosfos responds to an anticipated question:¹

למאן דמוקי לה בשפצעו חי² אתי שפיר הא דנקט הצד חלזון -

According to רבא who establishes the ברייתא in a case of פצעו חי, it is properly understood why the ברייתא mentions הצד חלזון -

דרך לפוצעו מיד אחר צידה כל זמן שהוא חי³ -

For it is customary to squeeze the חלזון immediately after it is trapped as long as it is alive -

וקא משמע לן דאף על פי שפצעו חי לא מיחייב משום נטילת נשמה⁴ -

And the ברייתא teaches us that even though he was פצעו חי, nevertheless he is not חייב because of נטילת נשמה, since he is a מתעסק -

ואפילו למאן דמוקי לה כשפצעו מת⁵ -

But even according to ר' יוחנן who establishes the ברייתא in a case of פצעו מת -

קא משמע לן דלא מיחייב בצידה שלו משום נטילת נשמה⁶ -

The ברייתא also teaches us that he is not liable with his trapping for נטילת נשמה, since he merely trapped him but did not actually kill him -

דאף על גב דאמרין בפרק שמונה שרצים (לקמן דף קז,ב) השולה דג מן הים כיון שיבש בו כולי -

For even though rules in שמונה שרצים, one who draws a fish out of the water, as soon as the fish is dry, etc., he is חייב for נטילת נשמה⁷, nevertheless -

¹ There is no מחלוקת whether the צד חלזון is משום צידה. The only מחלוקת is whether he is חייב for the פציעה, so why mention הצד at all; the ברייתא should just stated מחייב ור"י. See 'Overview'.

² This is רבא; see 'Overview'.

³ See the גמרא shortly which states, היכי דליציל ציבעיה, דכמה דאית ביה נשמה טפי ניהא ליה כי היכי דליציל ציבעיה, as long as the חלזון lives the dye is clearer, so it is best to extract the dye while the חלזון is alive.

⁴ The answer is that the ברייתא mentions צד and פוצעו together to inform us that the פציעה was done immediately after the צידה, while the חלזון was still alive and nevertheless there is no חיוב of נטילת נשמה for the פציעה.

⁵ Why then mention צד at all?!

⁶ In the תלמוד ירושלמי which תוספות cites shortly both תנאים maintain that he is חייב for נטילת נשמה.

⁷ Seemingly here too the trapper who removed the חלזון from the water should be חייב משום נטילת נשמה, like by other fish.

הכא שמא חלזון דרכו לפרכס ולקרב מיתתו⁸ -

Here perhaps it is the nature of the חלזון to quiver and hasten its own death.

תוספות asks:

וצריך עיון דבירושלמי⁹ משמע דצד חלזון לא מיחייב משום צידה:

And contemplation is required, for in תלמוד ירושלמי it seems that one who traps a חלזון is not liable for צידה. This would seem to contradict our גמרא.

SUMMARY

It was necessary to teach us חלזון הצד both according to the פצעו חי and מ"ד פצעו מת to inform us that there is no חיוב for נטילת נשמה.

THINKING IT OVER

Why does תוספות at the end say the reason he is not חייב בנטילת נשמה is because the חלזון is מפרכס,¹⁰ when תוספות could have said that it is ניהא ליה like he said according to the חי? מ"ד פוצעו חי¹¹

---

⁸ The trapper is not חייב for the נטילת נשמה of a חלזון since the חלזון participates actively in causing its own death. However other fish when removed from water just die naturally without their involvement in the death process. See 'Thinking it over'. The ברייתא mentions הצד to teach that even though the ציד drew him out of the water and may have caused his death, nevertheless he is not חייב for נטילת נשמה as explained.

⁹ שבת של מי. ירושלמי דף נב,א. פ"ז ה"ב.

¹⁰ See footnote # 7.

¹¹ See מהרש"א ונושאי כליו וכו'.